

Сеанс одночасної гри у Львові з Акібою Рубінштейном, під час якого легендарний шахіст здобув вісім перемог, стільки ж поразок і 15 нічій

Іван ЯРЕМКО
Шарж з ескізу автора

1931 року у Львові побували дві світові сили першої з одним привідом: лівий Артур Рубінштейн гастролював в лютого, а шахіст Акіба Рубінштейн (1882 – 1961) давав сеанс одночасної гри 5 березня.

АКІБА Рубінштейн був одним з найсильніших шахістів початку ХХ століття, претендував на звання чемпіона світу, перемігав у найбільших турнірах. Був лідером збірної Польщі, що стала переможцем першої Всесвітньої шахової олімпіади 1920 року та здобув «срібло» на наступній олімпіаді 1921-го. Але стан здоров'я погіршувався і не дозволяв гросмейстерові й далі виступати успішно.

Він походив з бідної єврейської сім'ї і провів життя шахового професіонала, том Федорак шавіє Польщі оголосила своєрідну акцію «505» і запропонувала спосіб збирання коштів для Рубінштейна. Гросмейстер об'їздив 15 міст у тому числі Львів і Тернопіль, де виступав із сеансами одночасної гри. Акіба був великий, шахісти малися один поперед другого, щоб зустрітися з легендаро світових шахів, і, звичайно, не задовалися коштами. Організаторам було непросто відібрати у Львові 31-го ша-

хіста - учасника сеансу. Серед них були і кращі українці – Степан Попель, Ярослав Шевчик, Слободян, Федок, з Дрогобича приймав чемпіон міста Кашуба.

Зустріч відбувалася у Мисському Касино (тепер обласна наукова бібліотека на проспекті Шевченка, 13). Це був популярний заклад у місті, збудований 1876 року за проектом Людвіка Векшицького. Тут митилося Літературно-артистичне коло. Як розповідає знавець львівських будинків Ігор Мельник, тут влаштовували

бали та забави. У будні ходили на газети, львівські інтелігенти. До читальні та до кабінету для гри у шахи чи карти мали доступ лише чоловіки – члени клубу Касино. Натомість лекції, літературні вечори, концерти чи вистави театрів були відкриті для ширшої публіки. 1880 року саме тут приймали цесаря Франца Йосифа I. Колисьвіддо Касино оздоблювали дві жінки скульптури дачорства Леонардо Мароккі, перед будинком стоїть пам'ятник відомому польському поетові Корнелю Уй-

ському (1823 – 1897), який після II Світової війни вивезли до Швеції. У нинішньому читальному залі, де проходить сеанс, бракує знаменитої лощиці. Збереглися лише колонни, за якими й можна ідентифікувати місце зустрічі.

Сеанс одночасної гри у Львові відбували місцеві достойники – воєвода Намістников-Клюковський та староста Поліск. Та сеанс не був для маэстро вдалим: здобувши вісім перемог, він стільки ж програв і зробив 15 нічій. У нього виграв Шевчик, поступився

Зустріч відбувалася у Мисському Касино (тепер обласна наукова бібліотека на проспекті Шевченка, 13).

Кашуба, а Попель, Слободян і Федок досі не нічили. Після зустрічі, яка тривала з 19.30 до третьої ночі, впродовж якої гросмейстер постійно курив, Рубінштейн зазначив, що рівень гри львівських шахістів його приємно здивував, він так багато партій у сеансі ще не програвав. Газета «Халка» нагадала, що Львів, завжди гостинний, дуже настрочно поставився до лідера, перед якою навіть король (шахові) падають на коліна...

Акіба Рубінштейн останні двадцять років свого життя провів у Брюсселі в лікарні для похилого віку. Був маломовний, постійно носив з собою комплект шахів. Шахам віддавав усю свою енергію. Помер 14 березня 1961 року, через тридцять років після свого візиту до Львова.